

NBP

Narodowy Bank Polski

Kwiecień 2016 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Kwiecień 2016 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Wydział Integracji Europejskiej Departamentu Zagranicznego
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej
Warszawa, 2016 r.

Najważniejsze w tym miesiącu

- **Plan działania w sprawie podatku VAT**

Plan działania w sprawie VAT określa sposób nowelizacji obecnych przepisów unijnych w tym obszarze. Obejmuje: plan uproszczenia przepisów VAT dotyczących handlu elektronicznego, pakiet VAT ułatwiający małym i średnim przedsiębiorstwom prowadzenie działalności, działania krótkoterminowe służące zwalczaniu oszustw związanych z VAT, podstawowe zasady przyszłego jednolitego europejskiego systemu VAT oraz aktualizację ram prawnych dotyczących obniżonych stawek VAT.

[więcej w pkt. 1.1.](#)

- **Trzynasta runda negocjacji umowy handlowej UE–USA**

Strony negocjujące porozumienie w sprawie transatlantyckiego partnerstwa w dziedzinie handlu i inwestycji pomiędzy Unią Europejską (UE) i USA (*Transatlantic Trade and Investment Partnership*, TTIP) chciałyby zakończyć rozmowy w 2016 r. Warunkiem jest jednak uzgodnienie niełatwego porozumienia, które będzie satysfakcjonujące dla obu zaangażowanych partnerów. Impulsem do przyspieszenia negocjacji mogą być rozmowy na najwyższym szczeblu, które były prowadzone w Hanowerze w związku z otwarciem Międzynarodowych Targów Technologii, Innowacji i Automatyki w Przemysle. Brali w nich udział Barack Obama, prezydent USA i Angela Merkel, kanclerz Niemiec oraz główni negocjatorzy ze strony UE i USA – Cecilia Malmström, Komisarz do spraw Handlu i Michael Froman, Wysoki Reprezentant USA do spraw Handlu.

[więcej w pkt. 1.4.](#)

- **Raport Europejskich Urzędów Nadzoru w sprawie czynników ryzyka dla systemu finansowego w UE**

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA) opublikował kolejną edycję raportu o czynnikach ryzyka dla sektora finansowego w UE. W najnowszym raporcie zwrócono uwagę na trzy główne: niską rentowność instytucji finansowych, wzrost powiązań pomiędzy instytucjami bankowymi i niebankowymi, a także ryzyko pojawienia się w krajach UE efektu zarażania wynikającego z problemów ekonomicznych Chin oraz innych gospodarek wschodzących.

[więcej w pkt. 6.1.](#)

Spis treści

1. Komisja Europejska	5
1.1. Plan działania w sprawie podatku VAT	5
1.2. Projekt dyrektywy zwiększającej przejrzystość podatkową korporacji międzynarodowych	6
1.3. Wspólna konferencja KE i EBC na temat dalszych kroków na rzecz integracji finansowej w Europie	6
1.4. Trzynasta runda negocjacji umowy handlowej UE–USA	6
2. Rada Unii Europejskiej	9
2.1. Nieformalne posiedzenie Rady Ecofin w dn. 22–23 kwietnia 2016 r.	9
3. Eurogrupa	10
3.1. Posiedzenie Eurogrupy 22 kwietnia 2016 r.	10
4. Parlament Europejski	11
4.1. Parlament Europejski za przyznaniem środków na pomoc uchodźcom i walkę z terroryzmem	11
5. Europejski Bank Centralny	12
5.1. Przebieg programu skupu aktywów EBC	12
5.2. Wyniki kwietniowego badania akcji kredytowej banków strefy euro	12
5.3. Decyzje w sprawie polityki pieniężnej	12
5.4. Szczegóły techniczne programu skupu aktywów przedsiębiorstw	13
5.5. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych	13
6. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	14
6.1. Raport Europejskich Urzędów Nadzoru w sprawie czynników ryzyka dla systemu finansowego w UE	14
6.2. Standardy techniczne w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje dotyczące produktów inwestycyjnych	15
6.3. Wytyczne w sprawie ujawniania informacji poufnych pozyskanych w procesie <i>resolution</i>	15
6.4. Lista innych instytucji o znaczeniu systemowym	16
7. Inne	17
7.1. Piąta misja przeglądowa gospodarki Hiszpanii	17
7.2. Pierwszy grecki projekt zaakceptowany w ramach <i>Planu inwestycyjnego dla Europy</i>	17
7.3. Publikacja raportu brytyjskiego ministerstwa finansów dotycząca kosztów Brexit	17
7.4. Konferencja Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji poświęcona procesowi <i>resolution</i>	18

Zapowiedzi wydarzeń w maju 2016 r.	19
Wykaz skrótów	20
Autorzy i źródła	22

1. Komisja Europejska

1.1. Plan działania w sprawie podatku VAT

Opublikowany 7 kwietnia 2016 r. [komunikat](#) pt. *Plan działania w sprawie VAT* informuje o działaniach służących nowelizacji obecnego unijnego systemu VAT, tak aby był prostszy w stosowaniu i zabezpieczony przed oszustwami oraz aby sprzyjał przedsiębiorstwom. Plan przewiduje w szczególności:

Plan działania w sprawie VAT określa sposób nowelizacji obecnych przepisów unijnych w tym obszarze. Obejmuje: plan uproszczenia przepisów VAT dotyczących handlu elektronicznego, pakiet VAT ułatwiający małym i średnim przedsiębiorstwom prowadzenie działalności, działania krótkoterminowe służące zwalczaniu oszustw związanych z VAT, podstawowe zasady przyszłego jednolitego europejskiego systemu VAT oraz aktualizację ram prawnych dotyczących obniżonych stawek VAT.

- Uproszczenie przepisów VAT w transgranicznym handlu elektronicznym – w kontekście strategii jednolitego rynku cyfrowego (propozycja legislacyjna w tym zakresie ma zostać opublikowana przed końcem 2016 r.); a także zaproponowanie przez Komisję Europejską (KE), w 2017 r., kompleksowego pakietu VAT ułatwiającego prowadzenie działalności małym i średnim przedsiębiorstwom.
- Działania krótkoterminowe minimalizujące lukę podatkową – m.in. poprawę współpracy administracyjnej w UE i poprawę efektywności działania administracji podatkowej.
- Utworzenie, w dłuższym okresie, jednolitego europejskiego obszaru VAT. W jego ramach transakcje transgraniczne byłyby nadal opodatkowane według stawek państwa przeznaczenia (tzw. zasada miejsca przeznaczenia), jednak sposób pobierania podatków byłby stopniowo zmieniany, tak aby zapewnić bardziej skuteczną ochronę przed oszustwami. Zdaniem KE najlepszym rozwiązaniem jest zastosowanie odwrotnego mechanizmu opodatkowania VAT. Byłby nim obciążony dopiero finalny odbiorca (konsument dóbr);
- Modernizację wykazu towarów i usług, w odniesieniu do których państwa członkowskie mogą stosować zerowe lub obniżone stawki VAT (wykaz jest zawarty w *Dyrektywie w sprawie VAT*¹). KE proponuje dwa warianty. Pierwszy polegałby na regularnym przeglądzie wykazu towarów i usług, które mogą być objęte obniżonymi stawkami, na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie. Drugi wariant przewiduje zniesienie wykazu towarów i usług, które mogą być objęte obniżonymi stawkami. Wymagałoby to jednak zabezpieczeń pozwalających na zapobieganie oszustwom i nieuczciwej konkurencji podatkowej na

¹ Dyrektywa 2006/112/WE z 28 listopada 2006 r.

jednolitym rynku, a także mogłoby skutkować wzrostem kosztów przestrzegania przepisów ponoszonych przez przedsiębiorstwa.

1.2. Projekt dyrektywy zwiększającej przejrzystość podatkową korporacji międzynarodowych

Celem opublikowanego 12 kwietnia br. [projektu dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji o podatku dochodowym przez niektóre jednostki i oddziały](#) jest zwiększenie przejrzystości podatkowej przedsiębiorstw międzynarodowych i umożliwienie poddania publicznemu nadzorowi kwestii płacenia podatków w miejscu generowania zysków. KE zaproponowała w szczególności, aby przedsiębiorstwa wielonarodowe prowadzące działalność w UE o całkowitych obrotach rocznych przekraczających 750 mln euro publikowały specjalne sprawozdania, które zawierałyby następujące informacje: charakter prowadzonej działalności, liczba zatrudnionych, obrót netto, zyski przed odliczeniem podatku, kwota podatku dochodowego należnego w danym kraju z tytułu zysków wygenerowanych w bieżącym roku, faktyczne płatności dokonane na rzecz skarbu danego kraju w danym roku oraz kwota zakumulowanych zysków. W odniesieniu do krajów UE i tzw. rajów podatkowych informacje miałyby być prezentowane w podziale na poszczególne kraje (w odniesieniu do pozostałych krajów trzecich przedsiębiorstwa mają podawać dane skumulowane).

1.3. Wspólna konferencja KE i EBC na temat dalszych kroków na rzecz integracji finansowej w Europie

Podczas tegorocznej wspólnej [konferencji](#) KE i Europejskiego Banku Centralnego (EBC) *Completing European financial integration: What next?* dyskutowano na temat rozwiązań, które mają sprzyjać dalszej integracji finansowej w Europie. Podczas dwóch paneli dyskusyjnych europejscy decydenci, przedstawiciele sektora bankowego oraz rynków finansowych, a także pracownicy naukowci podsumowali dotychczasowe działania na rzecz efektywnego funkcjonowania europejskiego systemu finansowego, podejmowane m.in. w ramach unii bankowej i unii rynków kapitałowych i wskazali na przyszłe wyzwania w tym obszarze. Konferencja była również okazją do zaprezentowania dwóch dorocznych raportów: [EBC Financial Integration in Europe](#), który m.in. dokonuje oceny stopień zintegrowania sektora finansowego strefy euro oraz [KE European Financial Stability and Integration Review](#), który w tym roku poświęcony jest inicjatywie unii rynków kapitałowych.

1.4. Trzynasta runda negocjacji umowy handlowej UE–USA

W dniach 25–29 kwietnia br. w Nowym Jorku odbyła się kolejna [runda rozmów](#) w sprawie TTIP. Negocjujące strony potwierdziły chęć zakończenia rozmów w 2016 r., pod warunkiem uzgodnienia niełatwego porozumienia, które byłoby satysfakcjonujące dla obu stron. Impulsem do przyspieszenia negocjacji mogą być rozmowy Baracka Obamy, prezydenta USA, prowadzone z Angelą

Merkel, kanclerz Niemiec w trakcie ostatniej wizyty w Niemczech (24–25 kwietnia br.) oraz spotkanie głównych negocjatorów, Cecilii Malmström, Komisarz do spraw Handlu oraz Michaela Fromana, Wysokiego Reprezentanta USA do spraw Handlu, do którego doszło w związku z otwarciem Międzynarodowych Targów Technologii, Innowacji i Automatyki w Przemysle (*Hannover Messe 2016*).

Strony negocjujące porozumienie w sprawie TTIP chciałyby zakończyć rozmowy w 2016 r. Warunkiem jest jednak uzgodnienie nietatwego porozumienia, które będzie satysfakcjonujące dla obu zaangażowanych partnerów. Impulsem do przyspieszenia negocjacji mogą być rozmowy na najwyższym szczeblu, które były prowadzone w Hanowerze w związku z otwarciem Międzynarodowych Targów Technologii, Innowacji i Automatyki w Przemysle. Brali w nich udział Barack Obama, prezydenta USA, Angela Merkel, kanclerz Niemiec oraz główni negocjatorzy ze strony UE i USA – Cecilia Malmström, Komisarz do spraw Handlu i Michael Froman, Wysoki Reprezentant USA do spraw Handlu.

Podczas rozmów negocjacyjnych strony dążyły do zaawansowania prac mających na celu przygotowanie tzw. skonsolidowanych fragmentów umowy, tj. projektów postanowień porozumienia, które są zapisami wspólnie uzgodnionymi na podstawie propozycji przedstawionych przez obu partnerów. Negocjatorzy odnotowali istotny postęp w redagowaniu rozdziałów poświęconych współpracy regulacyjnej oraz regułom w handlu. Zakończono prace nad konsolidacją tekstów dwóch rozdziałów o współpracy regulacyjnej oraz dobrych praktykach regulacyjnych. Ponadto wyraźny postęp został osiągnięty w przygotowaniu jednolitej wersji rozdziału poświęconego małym i średnim przedsiębiorstwom, a także ułatwieniom w handlu i ułatwieniom celnym. Podjęto także dyskusję na temat obniżenia wysokości cel oraz skrócenia pierwotnie zaproponowanych okresów przejściowych dotyczących wejścia w życie nowych stawek celnych. Rozmowy negocjacyjne dotyczyły także rozdziałów dotyczących zrównoważonego rozwoju, współpracy regulacyjnej w wybranych sektorach (m.in. w sektorze farmaceutycznym), świadczenia usług oraz dostępu do rynku zamówień publicznych.

Zgodnie z przyjętą zasadą przejrzystości prowadzenia rozmów KE sukcesywnie publikuje na stronie internetowej stanowiska UE do poszczególnych obszarach negocjacyjnych, a także propozycje zapisów konkretnych rozdziałów umowy, które zostały przedstawione stronie amerykańskiej. 27 kwietnia br. KE opublikowała również [raport](#) podsumowujący dotychczasowy przebieg negocjacji w sprawie TTIP. Z raportu wynika, że umowa będzie składała się z 25–30 rozdziałów. W przypadku 17 rozdziałów UE i USA pracują nad wspólnie uzgodnionym brzmieniem zapisów, a w pozostałych obszarach tylko jedna ze stron złożyła swoją propozycję. Negocjacje będą mogły wejść w fazę uzgodnień dopiero po przedstawieniu propozycji tekstu przez drugą stronę. Z zapowiedzi KE wynika, że celem czternastej rundy rozmów, wstępnie wyznaczonej na lipiec br., będzie

dalsza konsolidacja tekstów rozdziałów negocjacyjnych, tak aby w poszczególnych częściach projektu umowy pozostały jedynie kwestie wymagające rozstrzygnięcia decyzją polityczną.

2. Rada Unii Europejskiej

2.1. Nieformalne posiedzenie Rady Ecofin w dn. 22–23 kwietnia 2016 r.

Podczas posiedzenia ministrowie [dyskutowali](#) na temat upraszczania zasad zapewniających przestrzeganie paktu stabilności i wzrostu. Materiałem wyjściowym były propozycje KE z października 2015 r. Obecnie omawiano w szczególności ewentualne zmniejszenie liczby wskaźników, na podstawie których monitoruje się przestrzeganie reguł fiskalnych, oraz zwiększenie znaczenia wskaźnika określającego wysokość wydatków rządowych. Omawiana zmiana miałaby przyczynić się do zwiększenia poczucia odpowiedzialności rządów krajów członkowskich za przestrzeganie zasad paktu.

Na posiedzeniu omawiano także opublikowany 7 kwietnia br. przez KE *Plan działania w sprawie VAT*² i przeciwdziałanie nadużyciom związanym z VAT. Dyskusja koncentrowała się na działaniach krótkookresowych dotyczących współpracy administracyjnej (a zwłaszcza rozwijania i tworzenia połączeń między systemami IT poszczególnych krajów członkowskich).

Przedmiotem [dyskusji](#) była również kwestia umacniania unii bankowej w szczególności poprzez ujmowanie w regulacjach ostrożnościowych ryzyka związanego z ekspozycjami na dług państwowy. Stwierdzono, że o ile wprowadzenie w ramach unii bankowej jednolitego mechanizmu nadzorczego (*Single Supervisory Mechanism, SSM*) oraz jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (*Single Resolution Mechanism, SRM*) zdecydowanie ograniczyło ryzyko ratowania upadających banków przez państwo, o tyle banki posiadające duże ekspozycje na dług państwowy są wciąż w dużej mierze narażone na ryzyko pogorszenia sytuacji finansowej państwa, a tym samym straty z tego tytułu. Prezydencja holenderska postawiła sobie za cel ograniczenie powyższego ryzyka poprzez zmianę obecnie obowiązujących regulacji, które nie uwzględniają m.in. rzeczywistej wyceny ryzyka obligacji państwowych oraz limitu koncentracji dla takich ekspozycji³.

² Więcej na ten temat w pkt. [1.1](#).

³ Więcej na ten temat w [dokumencie](#) prezydencji holenderskiej poświęconym przedstawieniu interakcji pomiędzy rządami i bankami.

3. Eurogrupa

3.1. Posiedzenie Eurogrupy 22 kwietnia 2016 r.

Podczas posiedzenia [Eurogrupy](#) ministrowie dyskutowali o postępach w realizacji programu reform przewidzianych w ramach trzeciego programu dostosowań gospodarczych w Grecji⁴. W [ocenie](#) przewodniczącego Eurogrupy, Jeroena Dijsselbloema, dzięki konstruktywnej współpracy między władzami greckimi a członkami misji udało się przybliżyć kompromis w takich kwestiach, jak m.in. reforma emerytalna i zmiany systemu podatkowego, strategia dotycząca kredytów zagrożonych czy zapewnienie operacyjności funduszu prywatyzacyjnego. Osiągnięcie porozumienia co do reform i sprawne ich wdrożenie jest niezbędne do zakończenia pierwszego przeglądu realizacji przez Grecję postanowień przyjętych w ramach trzeciego programu pomocowego. Ponadto członkowie Eurogrupy zdecydowali, że w skład pakietu strategicznego powinien wejść również tzw. pakiet warunkowy. Pakiet zawiera listę dodatkowych środków (*contingency package of additional measures*), których wdrożenie byłoby niezbędne do uzyskania przez Grecję docelowego poziomu nadwyżki pierwotnej w 2018 r. Władze Grecji w porozumieniu z przedstawicielami misji zdecydowały o niezwłocznym rozpoczęciu prac nad pakietem.

Podczas spotkania przewodnicząca Rady ds. Nadzoru EBC Danièle Nouy zaprezentowała raport roczny z działalności nadzorczej EBC. Poinformowała o realizacji zadań nadzorczych SSM, w szczególności o opcjach narodowych występujących w ustawodawstwie UE i pracach prowadzonych w tym zakresie⁵.

⁴ Porozumienie między władzami Grecji a instytucjami unijnymi (KE i EBC) oraz Międzynarodowym Funduszem Walutowym w sprawie trzeciego programu pomocowego dla Grecji osiągnięto podczas posiedzenia Eurogrupy 14 sierpnia 2015 r. Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z sierpnia–września 2015 r.

⁵ Więcej informacji o raporcie rocznym z działalności nadzorczej EBC oraz harmonizacji opcji narodowych w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z marca 2016 r.

4. Parlament Europejski

4.1. Parlament Europejski za przyznaniem środków na pomoc uchodźcom i walkę z terroryzmem

Parlament Europejski (PE) [przegłosował](#) 13 kwietnia 2016 r. przyznanie 100 mln euro nadzwyczajnego wsparcia na pomoc dla uchodźców na terenie UE oraz 2 mln euro na zatrudnienie nowych pracowników w Europejskim Centrum Antyterrorystycznym (European Counter Terrorism Centre, ECTC) Europolu.

Kwota 100 mln euro na pomoc humanitarną w związku z napływem uchodźców na teren UE jest pierwszą transzą z puli 700 mln euro przeznaczonych przez KE na nadzwyczajne wsparcie w marcu br. Natomiast 2 mln euro zostaną wykorzystane na zwiększenie zatrudnienia w ECTC, co ma związek z niedawnymi atakami terrorystycznymi. ECTC ma być centrum działań antyterrorystycznych na terenie UE.

5. Europejski Bank Centralny

5.1. Przebieg programu skupu aktywów EBC

Eurosystem w związku z wdrożonymi programami dokonał [skupu aktywów](#) o wartości (według stanu na 15 kwietnia 2016 r.):

- 169 mld 255 mln euro – w ramach trzeciego programu skupu obligacji zabezpieczonych (CBPP3);
- 19 mld 220 mln euro – w ramach programu skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami (ABSPP);
- 689 mld 63 mln euro – w ramach programu skupu papierów wartościowych wyemitowanych przez sektor publiczny (PSPP).

5.2. Wyniki kwietniowego badania akcji kredytowej banków strefy euro

EBC [przedstawił](#) 19 kwietnia br. wyniki badania akcji kredytowej banków strefy euro (*euro area bank lending survey*, BLS) dotyczące pierwszego kwartału br. W [ankiecie](#), przeprowadzonej w dniach 11-30 marca br. banki wskazały na dalsze luzowanie warunków udzielania kredytów przedsiębiorstwom spowodowane głównie presją konkurencyjną. Było ono bardziej wyraźne niż wskazywały oczekiwania i wynosiło -6%⁶ (w poprzednim kwartale -4%). Z kolei warunki udzielania kredytów gospodarstwom domowym uległy zacieśnieniu w stosunku do poprzedniego kwartału (odpowiednio 4% i -7%). Popyt na kredyty charakteryzował się dalszym wzrostem w każdej badanej kategorii, w szczególności pożyczek mieszkaniowych.

Według badań zmalał dostęp banków do finansowania detalicznego i hurtowego oraz do rynków papierów dłużnych. Poprawił się natomiast dostęp do sekurytyzacji. Dodatkowa płynność banków, pozyskana za pośrednictwem programu skupu aktywów EBC, została przez nie wykorzystywana do zwiększenia akcji kredytowej. Z drugiej strony program wpłynął negatywnie na rentowność banków. Ujemna stopa depozytowa miała w dwóch poprzednich kwartałach pozytywny wpływ na wolumen przyznawanych kredytów oraz negatywny – na dochody banków z tytułu odsetek i marże kredytu.

5.3. Decyzje w sprawie polityki pieniężnej

W trakcie [posiedzenia](#) 21 kwietnia br. Rada Prezesów EBC zdecydowała się na pozostawienie stóp procentowych na poziomie ustalonym w marcu br. Wynoszą one odpowiednio:

- 0,00% – stopa procentowa podstawowych operacji refinansujących,

⁶ Jest to różnica wartości procentowej banków w badanej próbie, które deklarują, że zauważyły zaostrzenie w warunkach kredytowania i wartości procentowej banków, które deklarują, że zauważyły ich luzowanie. W badaniu wzięło udział 141 banków działających w strefie euro.

- 0,25% – stopa kredytu w banku centralnym,
- -0,40% – stopa depozytu w banku centralnym na koniec dnia.

Podczas [konferencji](#) prasowej Mario Draghi podkreślił, że według oczekiwań Rady Prezesów podstawowe stopy procentowe EBC pozostaną w długim okresie na obecnym lub niższym poziomie. Wskazał, że EBC rozpoczął realizację programu skupu aktywów zwiększonego w marcu do 80 mld euro miesięcznie. Na czerwiec 2016 r. zapowiedział również uruchomienie operacji TLTRO II i programu skupu aktywów przedsiębiorstw (*corporate sector purchase programme*, CSPP).

5.4. Szczegóły techniczne programu skupu aktywów przedsiębiorstw

Po konferencji prasowej 21 kwietnia br. EBC [opublikował](#) szczegóły techniczne ogłoszonego w marcu programu CSPP. Program, będący kontynuacją akomodacyjnej polityki pieniężnej w ramach niestandardowych środków stosowanych przez EBC, rozpocznie się czerwcu br. W ramach CSPP będą bezpośrednio skupowane denominowane w euro obligacje o ratingu inwestycyjnym, wyemitowane przez zarejestrowane w krajach strefy euro przedsiębiorstwa niebankowe. Skup będzie się odbywał zarówno na rynku pierwotnym, jak i wtórnym. Przeprowadzany będzie przez sześć banków centralnych krajów strefy euro: Belgii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Niemiec i Włoch, a nadzorować będzie go EBC. Wartości skupu nie zostały określone z góry i będą publikowane *ex post* w odstępach tygodniowych. Skup będzie dokonywany w ramach 80 mld euro miesięcznie przeznaczanych na program skupu aktywów (*asset purchase programme* APP).

5.5. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych

W ramach konsultacji projektów krajowych oraz unijnych aktów prawnych EBC opublikował w kwietniu następujące [opinie](#):

- do austriackiej ustawy w sprawie składki Austrii na rzecz funduszu ograniczania i usuwania skutków katastrof (*Catastrophe Containment and Relief Trust*) Międzynarodowego Funduszu Walutowego (CON/2016/21);
- do decyzji Rady określającej środki na rzecz stopniowego ustanowienia jednolitej reprezentacji strefy euro w Międzynarodowym Funduszu Walutowym (CON/2016/22);
- do słoweńskiej ustawy w sprawie zapobiegania praniu brudnych pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (CON/2016/23);
- do słoweńskiej ustawy w sprawie audytu działalności gospodarczej *Banka Slovenije* (CON/2016/24);
- do włoskiej ustawy w sprawie weryfikacji autentyczności i jakości obiegu banknotów euro oraz ich wprowadzania do obiegu (CON/2016/25);
- do rozporządzenia PE i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 806/2014 ustanawiające europejski system gwarantowania depozytów (CON/2016/26).

6. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

6.1. Raport Europejskich Urzędów Nadzoru w sprawie czynników ryzyka dla systemu finansowego w UE

EBA opublikował 7 kwietnia 2016 r. kolejną edycję [raportu](#) w sprawie czynników ryzyka dla sektora finansowego w UE. Dokument ten jest przygotowywany dwa razy do roku przez Wspólny Komitet Europejskich Urzędów Nadzoru⁷ (Joint Committee of European Supervisory Authorities). W najnowszym raporcie zwraca się uwagę na **trzy główne czynniki ryzyka dla stabilności finansowej w UE**:

- niską rentowność instytucji finansowych wynikającą z utrzymującego się środowiska niskich stóp procentowych oraz związane z tym poszukiwanie przez inwestorów wyższych stóp zwrotu;
- wzrost powiązań pomiędzy instytucjami bankowymi i niebankowymi, które mogą być dodatkowym kanałem rozprzestrzeniania się szoków;
- ryzyko przenoszenia się efektu zarażania związanego z sytuacją w Chinach oraz innych gospodarkach wschodzących na kraje UE.

EBA opublikował kolejną edycję raportu w sprawie czynników ryzyka dla sektora finansowego w UE. Najnowszy raport zwraca uwagę na trzy główne czynniki ryzyka: niską rentowność instytucji finansowych, wzrost powiązań pomiędzy instytucjami bankowymi i niebankowymi, a także ryzyko pojawienia się w krajach UE efektu zarażania wynikającego z problemów ekonomicznych Chin oraz innych gospodarek wschodzących.

Komitet podkreśla, że w celu ograniczenia tych zagrożeń konieczne jest **podejmowanie działań nadzorczych**, w szczególności: przeprowadzanie oceny stabilności modeli biznesowych instytucji finansowych; monitoring ryzyka koncentracji, wielkości ekspozycji transgranicznych i arbitrażu regulacyjnego oraz uwzględnianie ryzyka związanego z gospodarkami wschodzącymi w analizach wrażliwości lub testach warunków skrajnych. W sektorach bankowych niektórych krajów UE w dalszym ciągu **kwestią do rozwiązania pozostaje wysoki poziom kredytów zagrożonych**.

⁷ Wspólny Komitet odpowiada za koordynację działań Europejskich Urzędów Nadzoru (ESAs) i zapewnienie międzysektorowej spójności nadzoru. W skład Komitetu wchodzi: Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA), Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) oraz Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA).

6.2. Standardy techniczne w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje dotyczące produktów inwestycyjnych

W opublikowanym 7 kwietnia br. materiale Wspólny Komitet Europejskich Urzędów Nadzoru przedstawił końcowe⁸ [standardy techniczne](#) w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje (*Key Information Documents*, KIDs) dotyczące detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP). **KIDs mają w prosty, przystępny i porównywalny sposób przedstawiać najważniejsze informacje na temat produktów inwestycyjnych**, w szczególności związanych z nimi rodzajów ryzyka oraz potencjalnych zysków i kosztów. Standardy te powinny się przyczynić do zwiększenia przejrzystości rynku inwestycyjnego w UE.

Standardy określają **wymogi dotyczące KIDs**, w szczególności: obowiązkowy wzór układu i zawartości KIDs, zasady obliczania i przedstawiania poziomu ryzyka, zysków i kosztów związanych z danym produktem inwestycyjnym oraz obowiązek przeprowadzania przeglądu KIDs przynajmniej raz do roku. **Standardy wejdą w życie 31 grudnia br.**

6.3. Wytyczne w sprawie ujawniania informacji poufnych pozyskanych w procesie *resolution*

EBA opublikował 19 kwietnia br. [wytyczne](#) w sprawie ujawniania informacji poufnych pozyskanych w procesie *resolution*. Dyrektywa w sprawie naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków (*Bank Recovery and Resolution Directive*, BRRD) nakłada na EBA obowiązek przygotowania wytycznych określających sposób udostępniania takich informacji **w formie skrótovej lub zbiorczej, która uniemożliwia identyfikację poszczególnych podmiotów**. W dokumencie uwzględniono odpowiedzi na konsultacje publiczne, przeprowadzone w 2015 r. Zgodnie z wytycznymi EBA, przy podejmowaniu decyzji o ujawnieniu tego rodzaju informacji konieczne jest wzięcie pod uwagę następujących trzech kryteriów:

- **liczba instytucji** – ujawniane informacje mogą dotyczyć mniej niż trzech instytucji jedynie w wyjątkowych przypadkach i tylko wtedy, kiedy spełnione zostaną pozostałe kryteria i nie możliwe będzie zidentyfikowanie poszczególnych podmiotów;
- **cechy szczególne** – udostępniane informacje nie powinny przedstawiać żadnych cech czy danych, które mogłyby pozwolić na identyfikację konkretnych instytucji;
- **okoliczności udostępnienia** – nie powinno się ujawniać informacji, jeśli okoliczności tego udostępnienia (np. jego sposób i termin, liczba i cechy adresatów) stwarzają ryzyko zidentyfikowania konkretnych podmiotów, których te informacje dotyczą.

⁸ Projekt standardów technicznych był konsultowany w listopadzie 2015 r. Wcześniej, w listopadzie 2014 r. i czerwcu 2015 r., EBA przeprowadził konsultacje dotyczące wstępnych założeń KIDs.

6.4. Lista innych instytucji o znaczeniu systemowym

Opublikowany przez EBA 25 kwietnia br. dokument przedstawia [listę innych instytucji o znaczeniu systemowym](#) (*other systemically important institutions, O-SIIs*) w UE. Została ona sporządzona na podstawie informacji przekazanych do EBA przez krajowe organy nadzoru, które dokonały identyfikacji O-SIIs zgodnie z wytycznymi EBA w tej sprawie⁹. Lista zawiera również **informacje dotyczące dodatkowych wymogów kapitałowych** (bufor O-SIIs) nałożonych na poszczególne instytucje. Znalazły się na niej 173 instytucje z 28 państw – 26 państw UE oraz Norwegia i Islandia. Do czasu publikacji listy Polska¹⁰ i Bułgaria nie przekazały informacji na temat zidentyfikowanych O-SIIs.

Lista będzie aktualizowana i publikowana raz do roku. Dodatkowe bufory O-SIIs będą obowiązywać nie wcześniej niż po roku od publikacji listy, tak aby umożliwić instytucjom dostosowanie się do nowych wymogów.

⁹ Więcej na temat wytycznych w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z grudnia 2014 r.

¹⁰ Prace nad identyfikacją O-SIIs w Polsce są w toku.

7. Inne

7.1. Piąta misja przeglądowna gospodarki Hiszpanii

Przedstawiciele KE i EBC dokonali piątego przeglądu gospodarki hiszpańskiej w ramach nadzoru prowadzonego od zakończenia programu dostosowań makroekonomicznych w 2014 r. Misja przeglądowna odbyła się w dniach 11–13 kwietnia 2016 r.

W ocenie ekspertów reformy strukturalne, rekapitalizacja banków i pomoc dla sektora finansowego przynosi dalszą stabilizację sytuacji gospodarczej w Hiszpanii. W 2015 r. PKB kraju wzrósł o 3,2% (wartość znacznie powyżej średniej UE). Główną siłą napędową wzrostu gospodarczego pozostaje popyt wewnętrzny, wspierany przez inne czynniki: poprawę dostępu do kredytowania, tworzenie miejsc pracy, spadek cen ropy i ekspansywną politykę fiskalną. W [oświadczeniu](#) z 4 kwietnia br. podkreślono, że kluczowe dla dalszego przywrócenia równowagi w gospodarce jest długofalowe zmniejszenie deficytu sektora finansów publicznych. Kolejna misja przeglądowna gospodarki Hiszpanii została zapowiedziana na jesień br.

7.2. Pierwszy grecki projekt zaakceptowany w ramach *Planu inwestycyjnego dla Europy*

Wizyta wiceprzewodniczącego KE Jyrki Katainena w Atenach w dniu 18 kwietnia br. uświetniła [przyjęcie](#) pierwszego z projektów przedłożonych przez Grecję, który umożliwi jej uzyskanie finansowania z *Planu inwestycyjnego dla Europy*¹¹. W ramach projektu realizowanego przez greckie przedsiębiorstwo produkcyjne, który za zgodą Europejskiego Banku Inwestycyjnego zostanie sfinansowany z Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (*European Fund for Strategic Investments*, EFSI), powstaną nowe linie produktów oraz prowadzona będzie działalność badawczo-rozwojowa. Szczegółowy stan prowadzonych w Grecji działań w ramach trzyfilarowego *Planu inwestycyjnego dla Europy* wiceprzewodniczący KE przedstawił na spotkaniu z inwestorami, przedstawicielami małych i średnich przedsiębiorstw i lokalnymi politykami.

7.3. Publikacja raportu brytyjskiego ministerstwa finansów dotycząca kosztów Brexit

W opublikowanym 18 kwietnia br. [raporcie](#) brytyjskie ministerstwo finansów (*HM Treasury*) oszacowało koszty wyjścia Wielkiej Brytanii z UE, a dokładniej – koszty alternatywne, jakie Wielka Brytania ponosiłaby, gdyby nie była członkiem ugrupowania. Analiza dotyczyła trzech różnych scenariuszy, tj.: (1) członkostwo w Europejskim Obszarze Gospodarczym; (2) umowa bilateralna

¹¹ Więcej na temat *Planu inwestycyjnego dla Europy* w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z listopada 2014 r.

z UE; (3) brak jakiegokolwiek umowy z UE – oparcie relacji z UE na ogólnych zasadach Światowej Organizacji Handlu.

Wyniki analizy pokazują, że po 15 latach strata rocznego PKB przypadającego na brytyjskie gospodarstwo domowe wynikająca z pozostawania poza ugrupowaniem wyniosłaby średnio: 2600 GBP w pierwszym scenariuszu, a 4300 GBP i 5200 GBP odpowiednio w scenariuszu drugim i trzecim. Zgodnie z analizą, gdyby Wielka Brytania nie była członkiem UE, po 15 latach jej PKB byłoby niższe o: 3,4% – 4,4% (w pierwszym scenariuszu); 4,6% – 6,8% (w drugim scenariuszu); 5,4% – 9,5% (w trzecim scenariuszu), niż gdyby pozostała w UE.

7.4. Konferencja Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji poświęcona procesowi *resolution*

29 kwietnia br. odbyła się pierwsza [konferencja](#) głównego organu decyzyjnego jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, jakim jest Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (Single Resolution Board, SRB). Zgromadzeni na posiedzeniu przedstawiciele organów unii bankowej (SSM, SRB), instytucji unijnych – KE, PE oraz krajowych organów *resolution*, a także reprezentanci europejskich i amerykańskich grup bankowych dyskutowali na temat wdrażania nowych rozwiązań w odniesieniu do banków zagrożonych upadłością. Podczas trzech paneli dyskusyjnych poruszono m.in. kwestie dotyczące metod współpracy między organami odpowiedzialnymi za restrukturyzację i uporządkowaną likwidację oraz planowania i finansowania procesu *resolution*.

Zapowiedzi wydarzeń w maju 2016 r.

Data	Wydarzenie
9–12 maja	sesja plenarna Parlamentu Europejskiego
24 maja	posiedzenie Eurogrupy
25 maja	posiedzenie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych
25–26 maja	posiedzenie Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA)

Wykaz skrótów

ABSPP	<i>asset-backed securities purchase programme</i> , program Europejskiego Banku Centralnego skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami
BRRD	<i>Bank Recovery and Resolution Directive</i> , dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 82/891/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE, 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2005/56/WE, 2007/36/WE, 2011/35/UE, 2012/30/UE i 2013/36/EU oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 648/2012
CBPP3	<i>covered bond purchase programme 3</i> , trzeci program Europejskiego Banku Centralnego skupu obligacji zabezpieczonych
CSPP	<i>corporate sector purchase programme</i> , program Europejskiego Banku Centralnego skupu aktywów przedsiębiorstw
EBA	<i>European Banking Authority</i> , Europejski Urząd Nadzoru Bankowego
EBC	Europejski Bank Centralny
ESM	<i>European Stability Mechanism</i> , Europejski Mechanizm Stabilności
ESRB	<i>European Systemic Risk Board</i> , Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego
KE	Komisja Europejska
KIDs	<i>Key Information Documents</i> , dokumenty zawierające kluczowe informacje
O-SIIs	<i>other systemically important institutions</i> , inne instytucje o znaczeniu systemowym

PE	Parlament Europejski
PSPP	<i>public sector purchase programme</i> , program Europejskiego Banku Centralnego skupu papierów wartościowych wyemitowanych przez sektor publiczny
SRB	<i>Single Resolution Board</i> , Jednolita Rada do spraw Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji
SRM	<i>Single Resolution Mechanism</i> , mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków
SSM	<i>Single Supervisory Mechanism</i> , jednolity mechanizm nadzorczy
TTIP	<i>Transatlantic Trade and Investment Partnership</i> , transatlantyckie partnerstwo w dziedzinie handlu i inwestycji pomiędzy UE i USA
UE	Unia Europejska

Autorzy i źródła

Autorzy

Komisja Europejska – Małgorzata Potocka, Maria Majkowska, Renata Żak

Rada Unii Europejskiej – Małgorzata Potocka, Joanna Surąła

Eurogrupa – Maria Majkowska, Małgorzata Siemaszko

Parlament Europejski – Magdalena Gąsior

Europejski Bank Centralny – Anna Górską, Aleksandra Wesołowska, Honorata Wyganowska

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego – Martyna Migąła

Inne – Magdalena Gąsior, Maria Majkowska, Małgorzata Potocka, Małgorzata Szcześ

Zapowiedzi wydarzeń w maju 2016 r. – Magdalena Gąsior, Martyna Migąła

Redakcja

Magdalena Gąsior, Wydział Integracji Europejskiej DZ

Źródła

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady UE, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz serwisu internetowego www.euractiv.com.

www.nbp.pl

